

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 80 0 P 082092 20 Rev
Dana, 10.08.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija ovog suda Gorjane Popadić, kao predsjednik vijeća, Violande Šubarić i Davorke Delić, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja D.S. iz M., kojeg zastupa M.B., advokat iz B., protiv tuženog Akcionarsko društvo ... T.K.K., B., kojeg zastupaju D. i V. K., advokati iz B., radi naknade štete, vrijednost spora 30.747,20 KM, rješavajući po reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 082092 20 Gž 2 od 18.09.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 10.08.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se usvaja, preinačavaju se obje nižestepene presude tako da se tužbeni zahtjev u cjelini odbija, te se obavezuje tužitelj da tuženom naknadi troškove postupka u iznosu od 12.135,00 KM.

Objasnenje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 082092 19 P 2 od 26.09.2019. godine djelimično je usvojen tužbeni zahtjev tako što je obavezan tuženi da tužitelju isplati na ime materijalne štete zbog umanjenja radne sposobnosti za period od 26.11.2016. do 31.08.2019. godine iznos od 12.055,00 KM, a od 01.09.2019. godine do navršenih 65 godina života tj. do 28.03.2049. godine, mjesečno po 247,50 KM i da mu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 7.513,5 KM. U preostalom dijelu, preko dosuđenog iznosa, tužbeni zahtjev je odbijen.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 082092 20 Gž 2 od 18.09.2020. godine žalbe tužitelja i tuženog su djelimično usvojene i prvostepena presuda preinačena tako što je djelimično usvojen tužbeni zahtjev i obavezan tuženi da tužitelju isplati na ime materijalne štete zbog izgubljene zarade zbog umanjenja radne sposobnosti za period od 26.11.2016. do 31.08.2019. godine iznos od 13.776,80 KM, a od 01.09.2019. godine pa nadalje dok se ne promijene okolnosti koje bi pravdale izmjenu odluke u ovom dijelu po 282,84 KM i da tuženi tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 7.513,50 KM, dok je u ostalom dijelu preko dosuđenog iznosa tužbeni zahtjev tužitelja odbijen kao neosnovan. Odbijeni su kao neosnovani zahtjev tužitelja za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 600,00 KM i zahtjev tuženog za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 1.316,00 KM koji se odnose na sastav žalbe i u iznosu od 1.535,00 KM koji se odnose na sastav odgovora na žalbu.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tuženi pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, te predlaže da se ista preinači ili ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužitelj predlaže da se revizija odbaci kao nedozvoljena ili odbije kao neosnovana.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja da mu tuženi na ime izgubljene zarade za period od 26.11.2016. do 31.08.2019. godine isplati iznos od 17.221,44 KM, a od 01.08.2019. do navršenih 65 godina života, odnosno do 28.03.2049. godine, da mu plaća mjesečnu rentu zbog izgubljene zarade po 353,56 KM.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da je tužitelj u saobraćajnoj nezgodi koja se dogodila 02.09.2009. godine zadobio teške tjelesne povrede za koju je pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Bijeljini broj 80 0 K 023022 10 K od 05.11.2010. godine osiguranik tuženog S.I. oglasen krivim što je iz nehata kao učesnik u saobraćaju na putevima ne pridržavajući se saobraćajnih propisa ugrozio javni saobraćaj i doveo u opasnost živote ljudi usljed čega je nastupila teška tjelesna povreda kod drugog lica, čime je počinio krivično djelo - ugrožavanje javnog saobraćaja iz člana 410. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona RS, pa mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca; da prema nalazu vještaka saobraćajne struke T.S. za nastalu saobraćajnu nezgodu odgovornost snose oba učesnika s tim što je veći dio odgovornosti osiguranika tuženog; da prema nalazu vještaka medicinske struke V.Đ. kod tužitelja postoji invalidnost-preostala radna sposobnost za poslove diplomiranog ekonomiste koje može da obavlja sa punim radnim vremenom gdje se ne zahtijeva dizanje i nošenje tereta i gdje se ne traži duže hodanje, stajanje, čučanje, rad u nefiziološkom položaju tijela, često penjanje uz stepenice i silaženje niz stepenice tako da mu je specifična radna sposobnost umanjena 30% i da postoji trajan i potpun gubitak radne sposobnosti za sve srednje teške i teške poslove (rad na visini, rad kraj strojeva u pokretu, rad na građevinskim mašinama), da postoji trajno umanjjenje radne sposobnosti za veći dio poslova u poljoprivrednoj djelatnosti odnosno za rad na poslovima koje je obavljao u poljoprivredi u porodičnom domaćinstvu neposredno prije nastale nesposobnosti, tako da mu je opšta radna sposobnost umanjena 60 %; da je tužitelj od 26.11.2016. godine zasnovao radni odnos kod DOO M.t. sa sjedištem u B. na neodređeno vrijeme i da je raspoređen na radno mjesto komercijaliste sa mjestom rada u B., T.A., te da mu radno vrijeme iznosi ukupno 20 časova sedmično pet radnih dana, da mu bruto mjesečna plata iznosi 690,65 KM i da je članom 3. tog ugovora o radu ugovoreno da zaposlenik koji radi sa nepunim radnim vremenom ostvaruje sva prava iz radnog odnosa kao i zaposlenik s punim radnim vremenom osim određenih prava utvrđenih kolektivnim ugovorom, pravilnikom ili ugovorom o radu; da je tužitelj kao parnična stranka izjavio da mu je zbog umanjene radne sposobnosti plata manja za iznos od 418,00 do 420,00 KM; da prema nalazu i mišljenju vještaka aktuara V.N. umanjjenje prihoda tužitelja, zbog toga što ne radi puno radno vrijeme, od dana zaposlenja u navedenom preduzeću do 31.08.2019. godine kada je izvršen obračun štete, iznosi 17.221,44 KM, a nakon tog perioda pa ubuduće do penzionisanja ako bi se uzeo prosječan iznos mjesečne naknade od 353,56 KM iznos kapitalizirane rente do dana odlaska u penziju bi iznosio 62.608,56 KM.

Polazeći od navedenih činjeničnih utvrđenja prvostepeni sud je zaključio da iz iskaza tužitelja i nalaza vještaka medicinske struke V.Đ. proizlazi da je kod njega došlo do smanjenja radne sposobnosti usljed zadobijenih povreda u saobraćajnoj nezgodi iz 2009. godine, da prema nalazu vještaka saobraćajne struke T.S. postoji doprinos tužitelja nastanku predmetne

saobraćajne nezgode od 30% zbog toga što se kretao nepropisnom brzinom koja je bila veća od dozvoljene, pa je slijedom toga i pozivom na odredbu člana 195. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93 do 74/04, u daljem tekstu: ZOO), djelimično usvojio tužbeni zahtjev kao u izreci prvostepene presude.

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbama stranaka, zaključio da je prvostepeni sud na pravilno utvrđeno činjenično stanje pogrešno primjenio materijalano pravo u dijelu kojim je našao da je doprinos tužitelja predmetnom štetnom događaju 30 %, smatrajući da je on manji i da iznosi 20 %, pa je prihvatajući u ostalom stav prvostepenog suda, saglasno manjem doprinosu tužitelja, preinačio prvostepenu presudu, kao u izreci osporene presude.

Tuženi u reviziji osnovano tvrdi da su osporene presude donesene uz pogrešnu primjenu materijalnog prava.

Odredbom člana 195. stav 2. ZOO propisano je da ako povrijeđeni zbog potpune ili djelimične nesposobnosti za rad gubi zaradu, ili su mu potrebe trajno povećane, ili su mogućnosti njegovog daljnjeg razvijanja i napredovanja uništene ili smanjene, odgovorno lice dužno je plaćati povrijeđenom određenu novčanu rentu, kao naknadu za tu štetu.

U smislu ove zakonske odredbe oštećenom licu koje zbog nanesene tjelesne povrede postane potpuno ili djelimično nesposobno za rad pripada pravo, između ostalog, na naknadu materijalne štete na ime izgubljene zarade u obliku novčane rente. Pod izgubljenom zaradom smatra se ona zarada koju bi oštećeno lice ostvarilo da nije postalo potpuno ili djelimično nesposobno za rad, a od donošenja sudske odluke pa za ubuduće smatra se ona zarada koju bi to lice ostvarilo u tom momentu imajući u vidu sve okolnosti. Osnov za ostvarivanje prava na naknadu ovog vida materijalne štete postoji samo ako se utvrdi da oštećeni uslijed zadobijenih povreda ne može ili nije mogao da ostvaruje zaradu koju bi po redovnom toku stvari ostvario da mu nije bila smanjena radna sposobnost.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja tokom postupka, koje ne može biti predmet pobijanja prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 58/03 do 61/13, u daljem tekstu: ZPP), proizlazi da je tužitelj završio ekonomski fakultet tokom 2008. godine, da je u septembru 2009. godine pretrpio povredu u saobraćajnoj nezgodi koju je skrivio osiguranik tuženog, da se 26.11.2016. godine zaposlio na radno mjesto komercijaliste sa radnim vremenom od 20 h sedmično u 5 radnih dana i platom od 690,65 KM i da mu je prema nalazu vještaka ekonomske struke zbog rada sa kraćim radnim vremenom mjesečna zarada umanjena za 353,56 KM. Iz nalaza vještaka medicinske struke proizlazi da je kod tužitelja umanjena specifična radna sposobnost 30% i da postoji invalidnost-preostala radna sposobnost za poslove diplomiranog ekonomiste koje može da obavlja sa punim radnim vremenom gdje se ne zahtijeva dizanje i nošenje tereta i gdje se ne traži duže hodanje, stajanje, čučanje, rad u nefiziološkom položaju tijela, često penjanje uz stepenice i silaženje niz stepenice, a gdje se ovo ne zahtijeva onda se smatra da je radno sposoban (zapisnik sa ročišta 28.08.2019. godine).

Tužbeni zahtjev tužitelja u ovoj parnici da mu tuženi plaća novčanu rentu zasniva se na tvrdnji da je počev od 26.11.2016. godine tužitelj zasnovao radni odnos na poslovima komercijaliste sa radnim vremenom od 20 h sedmično jer nije mogao zaključiti ugovor o radu sa punim radnim vremenom u trajanju od 40 h sedmično zato što isti nije sposoban da radi puno radno vrijeme jer je njegova radna sposobnost umanjena zato što je povrijeđen u štetnom događaju od 02.09.2009. godine koji je skrivio osiguranik tuženog.

Imajući u vidu naprijed navedeno revident pravilno ukazuje da je neosnovan zahtjev tužitelja za naknadu ovoga vida štete budući da iz utvrđenog činjeničnog stanja proizlazi da tužitelj može obavljati poslove ekonomiste za koje je osposobljen sa punim radnim vremenom koji su kancelarijski i ne podrazumijevaju radnje (dizanje i nošenje tereta, duže hodanje, stajanje, čučanje, rad u nefiziološkom položaju tijela, često penjanje uz stepenice i silaženje niz stepenice) za koje je vještak medicinske struke utvrdio da tužitelj za njih nije radno sposoban.

Slijedom toga proizlazi da tokom postupka nije utvrđeno da tužitelj uslijed zadobijenih povreda, u štetnom događaju koje je skrivio osiguranik tuženog, ne može ili nije mogao da ostvaruje zaradu koju bi po redovnom toku stvari ostvario na poslovima diplomiranog ekonomiste za koje je osposobljen da mu nije bila smanjena radna sposobnost. Ovo iz razloga što je njegova mjesečna zarada umanjena za iznos koji je utvrdio vještak ekonomske struke zbog rada sa kraćim radnim vremenom, iako je radno sposoban za poslove ekonomiste sa punim radnim vremenom, pa tuženi nije odgovorno lice koje bi bilo dužno plaćati tužitelju tu razliku kao određenu novčanu rentu, prema odredbi člana 195. stav 2. ZOO.

Iz naprijed navedenih razloga, budući da je revizijom osnovano ukazano na pogrešnu primjenu materijalnog prava, valjalo je reviziju uvažiti i preinačiti pobijane nižestepene presude na način opisan u izreci, shodno članu 250. stav 1. ZPP.

Na osnovu odredbe člana 397. stav 2. ZPP odlučeno je o troškovima parničnog postupka u skladu sa odredbom člana 386. stav 1. i 387. ZPP, te važećom AT, koji se odnose na sastav odgovora na tužbu i pristup na osam ročišta po 600,00 KM, na jedno ročište 300,00 KM, odsustvo iz kancelarije zbog tih ročišta po 60,00 KM, troškove vještačenja 250,00 KM i svjedoka 70,00 KM, sastav dvije žalbe po 1.125,00 KM, taksu za prvu žalbu 200,00 KM (zahtjev od 28.08.2019. godine) i drugu žalbu 1.000,00 KM, te sastav revizije 1.125,00 KM i takse na reviziju 1.000,00 KM.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić

